

Den ny tyske Patentlov. *)

Af Aleksis Petersen.

Mine sidste Notitser «Fra Tyskland» sluttede med en Bemærkning om, at Tyskernes Ønske om en ny Patentlov i indeværende Aars Sommer er blevet opfyldt. Et Blik paa denne Lov og paa Patentspørgsmaalets Historie i Tyskland vil have sin Interesse, aldenstund det samme Spørgsmaal, om end med en noget anden Betydning, har været fremme i Danmark, og vel vil komme frem igjen for at finde en Afgjørelse, det være nu i den ene eller den anden Retning. Og naar Regeringen næste Gang forelægger et Patentlovforslag, tør det antages, at den ikke som forrige Gang vil udarbejde det med det franske System som Mønster, men at den fortrinsvis vil tage Hensyn til den ny tyske Ordning.

Hvad der opfordrer Danmark til at søge en Forandring af den bestaaende Ordning, er baade det, at denne Ordning ikke er nogen Lovordning, og det, at de gjældende Regler for Patentmeddelelsen i og for sig ikke ere tilfredsstillende. I Danmark afhænger Erhvervelsen af Patent ganske af Administrationens Forgodtbefindende,

*) Tildels et Foredrag holdt i Industriforeningen d. 17. Oktober 1877.

Den ny tyske Patentlov.^{*)}

Af Aleksis Petersen.

Mine sidste Notitser «Fra Tyskland» sluttede med en Bemærkning om, at Tyskernes Ønske om en ny Patentlov i indeværende Aars Sommer er blevet opfyldt. Et Blik paa denne Lov og paa Patentspørgsmaalets Historie i Tyskland vil have sin Interesse, aldenstund det samme Spørgsmaal, om end med en noget anden Betydning, har været fremme i Danmark, og vel vil komme frem igjen for at finde en Afgjørelse, det være nu i den ene eller den anden Retning. Og naar Regeringen næste Gang forelægger et Patentlovforslag, tør det antages, at den ikke som forrige Gang vil udarbejde det med det franske System som Mønster, men at den fortrinsvis vil tage Hensyn til den ny tyske Ordning.

Hvad der opfordrer Danmark til at søge en Forandring af den bestaaende Ordning, er baade det, at denne Ordning ikke er nogen Lovordning, og det, at de gjældende Regler for Patentmeddelelsen i og for sig ikke ere tilfredsstillende. I Danmark afhænger Erhvervelsen af Patent ganske af Administrationens Forgodtbefindende,

^{*)} Tildels et Foredrag holdt i Industriforeningen d. 17. Oktober 1877.

og selv om Administrationen er nok saa samvittighedsfuld og nok saa meget vogter sig for rent vilkaarligt at fravige de Regler, Praxis har uddannet, saa synes dog saavel Hensyn til de særlige industrielle som til de almindelige politiske Forhold at kræve, at ogsaa Patentvæsenet inddrages under Lovgivningens Omraade. Efter de Regler, den administrative Praxis har uddannet hos os, gaar der forud for Patentets Meddelelse en Undersøgelse af Opfindelsen, navnlig af dens Nyhed, — en Forundersøgelse, der besørages ved Indenrigsministeriets tekniske Konsulent i Forening med Bestyrelsen for den polytekniske Læreanstalt; — men Patentet meddeles dog paa Opfindereis eget Ansvar, saaledes at det anses for tabt, naar det bevises, at nogen Anden forinden har bragt Opfindelsen til Udførelse her i Riget. Patentet hjemler Opfinderen udelukkende Ret til Forfærdigelse af Opfindelsens Gjenstand, men derimod ikke til Forhandling af den, saa at altsaa Enhver fra Udlandet kan indføre og forhandle aldeles lignende Gjenstande som de patenterede. Der gjøres en aldeles umotiveret Forskjel mellem Indlændinge og Ud- lændinge, idet Varigheden af de Patenter, der indrømmes Førstnævnte, udstrækkes til 5, 10, undertiden til 15 Aar, medens der i Reglen ikke tilstaas de Sidstnævnte en længere Eneret end 5 Aar. Fristen for Opfindelsens Ud- førelse vakler mellem 1 og 2 Aar. For Indgreb i Patent- haverens Rettigheder savnes Straffebestemmelser. Forret- ningsgangen ved Patentmeddelelsen er vidtløftig og ufor- holdsmæssig langvarig, og dette føles desto mere trykkende jo mere Eneretsbevillingernes Tal er i Tilvæxt. Over hovedet: jo mere Patenternes Tal tage til, desto mere følelig bliver Trangen til en fyldestgjørende Patentordning. (I 1840 meddeltes kun 10, 1850: 38, 1860: 36, 1870: 77,

1871: 115, 1872: 132, 1875: 160, 1876: 172. Ansøgn-
ningernes Tal var ikke saa lidt større; i 1872—75 indkom
der saaledes c. 250 Patentansøgninger aarlig; i 1876 endog
300). — I det Forslag til en lovbunden Ordning af Pa-
tentvæsenet, som Regeringen forelagde Rigsdagen 1874-75,
søgte navnlig disse Principer gennemførte: at Beskyttel-
sen ved Patentet skal være en Ret for Opfinderen (rettere:
Opfindelsens Anmelder) og for ham alene, at der skal
hjemles Patenthaveren en fuldstændigere Beskyttelse end
den, han har efter de nugældende Regler, at Patentet
skal udstedes uden nogen forudgaaet Undersøgelse af Op-
findelsens Beskaffenhed, paa den Søgendes eget Ansvar,
og uden Garanti for Opfindelsens Virkelighed, Nyhed eller
Værdi eller for Nøjagtigheden af den indsendte Beskriv-
else af samme; at det skal gjælde fra den Tid, da Be-
gjæringen om Patentet under Iagttagelse af de foreskrevne
Former indleveres til rette Vedkommende, og at i Reglen
alle Spørgsmaal om Patentets Gyldighed og Virkninger
skulle afgjøres af Domstolene. Patentet skulde meddeles
for et Tidsrum af 15 Aar. I de første fem Aar skulde
der erlægges en Kjendelse af 20 Kr. pr. Aar; i de følgende
fem 40 Kr. og i de sidste fem 60 Kr. pr. Aar (ialt altsaa:
600 Kr.) — I Landstinget, hvor Forslaget indbragtes af
Regeringen, blev det imidlertid saaledes omændret, at
Anmeldelsessystemet blev forvandlet til et Forundersøgel-
sessystem, og i Folketinget vilde det sagtens være under-
gaaet flere Forandringer — hvad det ogsaa trængte til, —
hvis det der var naaet gennem alle tre Behandlinger;
men der naaede det kun til Udvalgsbetænkningens Af-
givelse, og senere har Rigsdagen ikke hørt Noget om
denne Sag.

Som anført var det fortrinsvis det franske System,

som Regeringen havde haft for Øje ved Udarbejdelsen af sit Patentlovforslag. Det franske System (Hovedpatentlov af 5. Juli 1844) er en Gjennemførelse af Anmeldelsessystemet: Den, der vil have Patent («brevet») paa Noget, han paastaar at have opfundet, behøver kun at anmelde og indgive en nøjagtig Beskrivelse af sin Opfindelse. Et Patent paa en alt patenteret Gjenstand er ligefrem ugyldigt. Lades Patentet ubenyttet i to Aar, fortabes det. Dets Varighed er 5, 10 eller 15 Aar. Gebyret er 100 fr. pr. Aar, for 15 Aar altsaa 1500 fr. (c. 1080 Kr.). — I Frankrig er man meget misfornøjet med dette Anmeldelsessystem. Man klager over, at det giver Anledning til Patentering af en Masse saakaldte Opfindelser, der, uden at besidde nogetsomhelst virkeligt Værd, kun hæmme den fri Bevægelighed paa Industriens Omraade. Gebyret, 100 fr. om Aaret, er altfor lavt til at kunne danne nogen videre Modvægt mod Udtagelsen af en overvældende Mængde af Patenter. Med Patentoversvømmelsen følger uundgaaeligen talrige Processer; Christofles 167 Processer ere bekjendte nok. At Patentudfærdigelsen er nem, kan ikke veje op mod de Besværligheder, Systemet paafører Industrien og Samfundet. (Italien og Belgien have Patentsystemer, der ligne det franske. I sidstnævnte Land er Patentvarigheden 20 Aar, den længste der kjendes).

Ogsaa England har et Anmeldelsessystem (Lov 1852). Patentansøgningerne offentliggøres i et Blad, og i et Tidsrum paa 21 Dage fra denne Offenliggjørelse at regne kan man melde sig med Indsigelser mod Patentmeddelelsen. Patentvarigheden er 3, 7 eller 14 Aar (der under visse strenge Betingelser kan forøges med 7 eller 14 Aar). Gebyrene løbe i Alt op til henved 200 £ (3 à 4000 Kr.). — Ogsaa her er Misfornøjelsen stor. Rigtignok medfører

Gebyrernes stærke Stigning, at de allerfleste Patenter falde bort i Løbet af 3 eller 7 Aar; men Gebyrerne ere dog ikke høje nok til at forhindre Udtagelsen af Patenter paa mange unyttige Ting. Ogsaa her klages over utrolig mange Processer. En hel Prokuratorklasse, der lever udelukkende — og godt — af Patentprocesser, har uddannet sig.

Det nordamerikanske System (af 1836 og 1861) er et strengt Forundersøgelsessystem. Der fordres nøjagtig Beskrivelse, Tegninger og Modeller af de Ting, der skulle patentéres. Meningen med Patentmeddelelsen synes her ikke saa meget at være Samfundets Interesse som den enkelte Opfinders «Belønning». Derfor maa han afgive en højtidelig Erklæring paa Tro og Love om, at han tror at være den virkelige «Opfinder», en Fordring, der i og for sig er urimelig, og som i Praxis medfører forskellige Misligheder. Senest $1\frac{1}{2}$ Aar efter Patentmeddelelsen skal der begyndes paa Udførelsen af Opfindelsen, ellers fortabes Patentet. Patentvarigheden er 17 Aar. Gebyrerne kun 120 Dollars; altfor lidt. — Ogsaa i de fleste andre Lande (Østrig, Rusland, Spanien, Sverig, Norge) gjælder Forundersøgelsessystemet. (Kun Schweiz og Holland have intet Patentinstitut). Er man nu fornøjet i disse Forundersøgelseslande? Paa ingen Maade. Man lider vel ikke under Anmeldelseslandenes Onder, men man har andre Ting at klage over. Man er misfornøjet med det Tab af Tid og Penge, hele det Besvær, en Forundersøgelse medfører. Man er endnu mere misfornøjet med, at Forundersøgelsen ligesom giver sig ud for at afgjøre Noget, den ikke kan afgjøre: afgjøre om en Opfindelse er ny, kan den i Virkeligheden ikke; den kan kun nu og da opdage, at nogle Opfindelser, der

søges patenterede, ikke ere ny; en saadan negativ Betydning kan den have, men en positiv Forsikring om, at Opfindelsen er ny, kan den ikke give. Selv dér, hvor man — som nu i Tyskland — har troet at maatte fastholde Forundersøgelsen, indrømmer man, at denne i alt Fald ikke bør strække sig meget vidt, da den dog ikke vil kunne forebygge mange af Patentvæsenets Ulemper.

I Tyskland fremtraadte det Patentspørgsmaal, der nu har fundet sin Afgjørelse, under en ejendommelig Skikkelse: Uoverensstemmelserne mellem de forskjellige tyske Staters Patentlovgivninger. Nogle af Staterne — Mecklenburg, Hamborg, Bremen og Lübeck — havde slet ingen Patentlovgivning. I de fleste øvrige Smaastater fandtes kun en højst ufuldstændig Lovgivning. Elsass-Lothringen havde det franske System. Bayern, Sachsen, Württemberg, Baden, Hessen-Darmstadt og Preussen havde hver sin Lov. (Fælles for dem var dog Forundersøgelsessystemet.) Altsaa maatte Patentreformen i Tyskland fremfor Alt gaa ud paa, at tilvejebringe Enhed. Allerede i Fyrreerne tænkte man herpaa, men uden Held. I Haldtreds'erne og Tres'erne forhandlede der gjentagende Gange om en fælles tysk Patentlovgivning. Forgjæves! Og de Forsøg, som de lovgivende Myndigheder for faa Aar siden gjenoptog, og som i indeværende Aars Majmaaned førte til et Resultat, syntes en Tidlang at skulle enten strande eller føre til en slet og ret Ophævelse af Patentinstitutionen. Man giver Preussen en Del af Skylden for de tidligere Forsøgs Glippen; man paastaar, at særlig i de preussiske Regeringskredse fandtes de mod Patentvæsenet fjendtligt sindede Anskuelser repræsenterede. Den preussiske «technische Deputation für Gewerbe», hvem det paahvilede at

prøve Begjæringerne om Meddelelse af Patent, viste sig gjennemgaaende meget vanskelig ligeoverfor Patentsøgerne. Kun gjennemsnitligt 16 pCt. af dem kunde i Aarene 1857—68 opfylde de Fordringer, der stilledes til dem. Ogsaa de følgende Aar meddeltes der forbavsende faa Patenter. Først i 1873 naaede Patenternes Tal op til 125, — altsaa ikke en Gang saa mange som der meddeltes i det lille Danmark: I de tre følgende Aar, 1874, 1875 og 1876 steg Tallet til resp. 187, 261 og 463. Selv disse Tal, de højeste Preussen nogensinde havde kjendt, vare forbavsende smaa. I mindre Stater meddeles der ofte mange flere. I de Forenede Stater i Nordamerika aarlig gjennemsnitlig 13,000! Og man maa ikke mene, at det ringe Patenttal i Preussen skulde skyldes Mangel paa Opfindsomhed. Det er tvært imod bevist, at flere Opfindelser af største Betydning (f. Ex. Bessemer-Processen, der har haft den allerstørste Betydning for den tyske Jernindustri) ikke have kunnet bestaa for den preussiske Patentkommissions Forundersøgelser. Omvendt har den patenteret saakaldte Opfindelser, der senere viste sig at være hverken ny eller originale. Forundersøgelssystemet har just ikke sanket Lavrbær i Preussen! Gjentagende Gange havde den preussiske Regering paatænkt en Systemforandring. I 1863 tog Handelsminister Itzenplitz Sagen for igjen og forelagde — under Henviſning til Bestræbelserne i andre Lande — Handelskamrene disse to Spørgsmaal: 1. overveje Manglerne, der erfaringsmæssigt følge med det bestaaende Patentsystem, ikke de Fordele, Meddelelsen af Patent overhovedet frembyder? 2. trænges der til en saadan Opmuntring af Opfindsomheden, som den Patentinstitutionen tilsigter? Af 47 «Handelsvorstænde» udtalte ikke mindre end 31 sig imod Bibeholdelsen af

Patentvæsenet! Og nu de tyske Nationaløkonomer, hvorledes stillede de sig til disse Spørgsmaal?

I September samme Aar som den preussiske Handelsminister stillede disse to Spørgsmaal, holdt de tyske Nationaløkonomer deres sjette Kongres (i Dresden). Her diskuteredes Patentsagen. Med stort Flertal vedtog Kongressen en af Prince-Smith foreslaaet Udtalelse saalydende: «I Betragtning af, at Patenter ikke begunstige Fremkomsten af Opfindelser, men tvært imod vanskeliggjøre den; at de hæmme den hurtige almindelige Anvendelse af nyttige Opfindelser; at de i det Hele bringe selve Opfinderne mere Skade end Gavn og derfor ere en højst bedragerisk Form for Belønning, — beslutter de tyske Nationaløkonomers Kongres at erklære: Opfindelsespatenter ere skadelige for Almenvellet.» Kongressens Mindretal, med Max Wirth til Ordfører, ønskede vel ogsaa de c. 25 forskjellige tyske Patentlove snarest muligt afskaffede, men ansaa ikke Patentvæsenet som i og for sig skadeligt men tværtimod som ret gavnligt, saavel for Opfinderen som for Almenvellet, og forlangte derfor de bestaaende Patentlove afløste af en eneste for hele Tyskland fælles Lov. De der, som Max Wirth, forsvarede Patentbeskyttelsen, forlangte imidlertid — i Modsætning til den tidligere gjældende Opfattelse —, at Opfinderen som en Erstatning for den Begunstigelse, der ved Patent-erhvervelsen blev ham til Gode, skulde forpligtes til at offentliggjøre sin Opfindelse. Modstanderne af Patentbeskyttelsen svarede, at man vel dog kun søgte Patent paa saadanne Opfindelser, som man, naar de bragtes til Udførelse, dog ikke kunde holde hemmelige. «Den Opfinder,» bemærkede Michaelis, «der kan udbytte sin Opfindelse og tillige kan holde den hemmelig, er en Nar, hvis han

alligevel vil betale et Patent for sin Opfindelse,» — et Svar der dog ikke er afgjørende. Af andre af Patentbeskyttelsens Modstandere, saaledes Jul. Faucher, fremsattes Ønsket om at lade Nationalbelønninger træde i Stedet for Patentmeddelelsen, — et Ønske, der dog i Betragtning af Sagens praktiske Vanskeligheder indtil Videre maa henregnes til de fromme.

I 1863 var altsaa Flertallet paa den «tyske nationaløkonomiske Kongres» imod Patentbeskyttelsen. Deraf følger ikke nødvendigvis, at Flertallet af de tyske Nationaløkonomer var herimod, eftersom anti-nationaløkonomiske Opfattelser oftere have gjort sig gjældende paa disse Kongresser; men man tager dog neppe fejl, naar man siger, at denne Gang var den nationaløkonomiske Kongres et temmeligt paalideligt Udtryk for den da herskende nationaløkonomiske Opfattelse.

Hvad havde da vore tyske Kolleger imod Patenterne? Læserne ere vel ikke ganske ukjendte med deres Indvendinger: de have jo tildels fundet Gjenlyd i Danmark, under Rigsdagsforhandlingerne om Patentlovforslaget i 1874—75, i Prof. Scharlings Foredrag under Industriudstillingen i Aarhus ifjor, og ved andre Lejligheder. En Korrespondent har i vort Tidsskrifts 8de Bind S. 121—130 meddelt Hovedpunkterne af Prof. Scharlings Foredrag, til hvilket Læserne henvises. Til hvad dér findes anført, knytte vi Følgende:

Den første principielle Indvending mod Patentvæsenet lyder saaledes: Alle Opfindere bygge i den Grad paa deres Forgængeres og Samtidiges Arbejde, at Opfindelsen umulig kan betragtes som Resultat af rent individuelle Bestræbelser; den er for en meget stor Del Resultat af et socialt Arbejde; at give Eneret til den Mand, der maaske ganske

tilfældigt er slumpet til Opfindelsen, vilde i mange Tilfælde blive en Belønning, der ikke stod i Forhold til hans Arbejde, og vilde i alle Tilfælde være en Krænkelse af hans Medarbejders Ret. — Indvendingen er rigtig; men naturligvis kan man svare, at der overhovedet ikke eksisterer nogensomhelst Produktion, der er rent individuel, og ved hvilken det sociale Arbejde ikke spiller en betydelig Rolle. Svaret er, ligesom Indvendingen, rigtigt, men er neppe nogen Gjendrivelse af den. Naar Forsvarerne af Patenterne fremhæve, at det sociale Arbejde dog ikke er Alt, at tvært imod Opfinderens Arbejde i mange Tilfælde har en ikke ringe Selvstændighed, saa er dette naturligvis ogsaa rigtigt; men dermed er jo aldeles ikke godtgjort, at Patentbelønningen i samme Grad respekterer alle de i Opfindelsen Lodtages Ret.

At analogisere Patentbeskyttelsen — hvad dens Forsvarere holde af at gøre — med Beskyttelsen af den kunstneriske og literære Ejendom, er ikke altid tilstedeligt. Efter den bestaaende Ordning — og forøvrigt ogsaa efter den danske Regerings Patentlovforslag — gaar Patentbeskyttelsen langt videre end den kunstneriske og literære Ejendomsret. Skulde hin kun indrømmes i samme Omfang som denne, vilde der for det Første ikke kunne gives Patent paa Principer, Ideer, Methoder; for det Andet vilde der heller ikke kunne gives Eneret paa Anvendelsen af Principerne, Ideerne, Methoderne. Kunstnerne og Forfatterne have aldrig faaet — fordi det var umuligt at give dem det — Eneret paa deres Ideer og Methoder eller paa Anvendelsen heraf. Kun de bestemte, materielle Gjenstande, de materielle Redskaber og industrielle Produkter maa gjøres til Gjenstand for en individuel Ejendomsret. Om man indenfor disse Grænser vil tilstaa

Eneret, bliver væsentligt et Hensigtsmæssighedsspørgsmaal: det bliver at undersøge om Fordelene ved en «industriel Ejendomsret», der er lige saa stærkt begrænset som den literære og kunstneriske, overveje Manglerne. I sit nuværende Omfang savner i ethvert Fald Patentinstitutionen et afgjørende theoretisk Forsvar, samtidigt med at den frembyder store praktiske Misligheder.

Som den vigtigste Fordel ved Patentsystemet anfører man, at Patentmeddelelsen er den mest praktiske Maade, paa hvilken Opfinderen kan belønnes for den Tjeneste, han har gjort Samfundet ved at fremkomme med sin Opfindelse. Her maa det strax indrømmes, at den baade i den danske Rigsdag, af tyske Nationaløkonomer og Andre forsvarede Tanke om at lade Nationalbelønninger træde i Stedet for Patentmeddelelsen maa betragtes som uigjennemførlig. Og andre Belønnings-Maader kjendes ikke. Skal Opfinderen direkte belønnes af Staten, synes Patentmeddelelsen altsaa at være den mest praktiske Maade. Men ogsaa denne Maade viser sig strax at være højst mangelfuld. For det Første: er man sikker paa, at den tilsigtede Belønning tilfalder rette Vedkommende? Opfindelsen gjøres ofte af Flere paa én Gang; men kun En faar Patentet; de Andre faa ingen Belønning; — eller Opfinderen falder i Hænderne paa en Spekulant, der for en Bagatel afkøber ham en indbringende Opfindelse; — eller Fabrikherren tilsniger sig den Opfindelse, der faktisk skyldes en af hans Arbejdere; — eller Patentet, der kun meddeles for et vist Antal Aar, udløber, inden Opfindelsen har begyndt at betale sig (netop ved flere af de mest epokegjørende Opfindelser, hvor Opfinderen har Krav paa den største Belønning, indtræder denne Mislighed, da Samfundet netop her ofte har ondt ved hurtigt at fatte Op-

findelsens Rækkeevne). Disse og lignende Forhold medføre, at Hensigten ofte ikke opnaas. Og for det Andet: Hvis Patentmeddelelsen skal betragtes som en Belønning, saa maa det være en Belønning af en vis Pengeværdi (— blot for «Ærens» Skyld søges, under vore Samfundsforhold, Patentet af Ingen). Men i saa Fald synes nogle af de Betingelser, hvorunder Patentet gives, at være noget modsigende. For Patentet skal der betales en Afgift, — i Danmark kun en Bagatel, et Expeditionsgebyr paa 34 Kr., i England derimod Afgifter paa over 3000 Kr. og efter den ny tyske Lov endog 4700 Kr. Hvorledes vil man bringe det i Samklang med Belønningstanken? Om Opfinderen kan staa sig ved at modtage sin «Belønning», det maa han først udregne. Ved Patentmeddelelsen giver Staten ham en Sum Penge, som han kan stikke i den ene Lomme, — men forlanger saa til Gjengæld, at han af sin anden Lomme skal levere den en Sum Penge. Det tager sig lidt underligt ud. At Patentafgiften set fra andre Synspunkter har sin gode Berettigelse, skal ikke bestrides; men med Belønningstanken synes den ikke rigtigt at harmonere. Hvis man ikke vil tillægge denne Indvending nogen videre praktisk Betydning, staar dog den førstnævnte — at Belønningen ofte ikke kommer i de rette Hænder — fast, og det maa derfor siges, at vil man forsvare det nubestaaende Patentsystem, gjør man bedst i at se sig om efter flere «Fordele» ved det end den her omtalte; thi den alene er ikke tilstrækkelig overbevisende.

Men man leder længe, inden man finder nogen anden. Thi at Opfindsomheden trænger til at anspores ved Patenter, der der ikke Mange, der ville tro paa; selv Patenternes Forsvarere tør ikke benegte, at industrielle

Opfindelser ville fremkomme, om saa hele Patentinstituttet oprykkedes med Rode. I Stedet for Fordele finder man derimod mange Mangler. Det Reklamevæsen, Patentinstituttet har befordret, er maaske endog en af de mindre. Betænkeligere er det Indgreb i den industrielle Frihed, Patentet i sin Egenskab af Monopol medfører. Og i de store Lande, hvor der aarlig udtages en stor Masse, store og smaa, Patenter, kan det være ligefrem farligt for Fabrikanten at indføre en lille Forbedring ved sin Maskine, da han yderst let risikerer at støde an mod et ham ukjendt Patent. Gjør han det, kan det skaffe ham en Proces. I de store Patentlande vrimler der af Processer i den Grad, at Industrien virkelig generes betydeligt deraf. Det er i det Hele taget overvejende i de Lande, hvor der meddeles Masser af Patenter, at Manglerne træde stærkt frem. Men dér vise de praktiske Misligheder ved Patentinstituttet i Forening med de principielle Indvendinger herimod sig ogsaa i saa stærkt et Lys, at Fordele ved den problematiske «Belønning» af Opfinderen og ved den ganske overflødige «Opmuntring» af Opfindsomheden saa temmelig forsvinde. Nej, saa have de snarere Ret, der mene, at Patentbeskyttelsen vil kunne benyttes ikke som en Anerkjendelse af en «Opfinderret», men som et Middel til Almenvellets Fremme, idet Den, der modtager Patentbeskyttelsen, derved forpligter sig til at offentliggjøre sin Opfindelse, til at udføre den, til eventuelt at indrømme Andre en Medbenyttelsesret m. m. Det er dette Synspunkt, som den ny tyske Lov nærmest har søgt at stille sig paa. Men herom nedenfor.

Det var de her omtalte utvivlsomme Mangler og tvivlsomme Fordele, der opfordrede de tyske National-

økonomer til at stemme imod Patentsystemet. Og naar de saa hen til de i de industrielle Kredse raadende Anskuelse, kunde de ikke blive Andet end bestyrkede i deres Tro paa dets Forkastelighed. De tyske Industridrivende og Teknikere, altsaa de i Spørgsmaalet nærmest Interesserede, stillede sig — med Undtagelse af den tyske Ingeniør-Forening — i Tres'erne temmeligt lunkne ligeoverfor Patenterne. Nogle af dem gik endog saa vidt at mene, at Patentvæsenet egentlig kun var til Patentagenternes Profit. Endel af de Industridrivende ønskede nok Patentinstitutets Bestaaen, men vilde have et andet System end det gjældende. I Preussen gjaldt, som anført, Forundersøgelsessystemet, o: inden Patentet kunde meddeles, maatte det af «den tekniske Deputation» undersøges, om der virkelig forelaa en Opfindelse, som det var værdt at give Monopol paa, og om Opfindelsen var ny; — men Deputationen var, som ovenfor bemærket, yderst vanskelig at tilfredsstille, og herover blev de tyske Patentsøgere ærgerlige, og forlangte det engelske System. Men medens man i Tyskland sagde, at det tyske System var slet og det engelske bedre, sagde man i England, at det engelske var slet og det tyske Forundersøgelsessystem langt mere rationelt. Deraf uddroges den Slutning, at det var lidt vanskeligt at finde en tilfredsstillende Løsning af Sagen, og at det Sikreste var ikke at inklade sig med noget af Systemerne. Og lettere blev Sagen ganske vist ikke, naar det af Patentforsvarerne gjordes gjældende, at Patentinstitutet kun er et Gode under den Betingelse, at Patentvæsenet er undergivet en for alle Industrilande fælles international Lovgivning; thi at denne Betingelse indtil Videre maa betragtes som uopfyldelig, turde være givet. Endelig var hele den Retning, Friheds-Retningen eller,

om man vil, den manchesterlige, der paa det angivne Tidspunkt i en overvejende Grad raadede blandt Nationaløkonomerne, kun lidet gunstig for Godkjendelsen af Patentmonopoler.

Men mellem de tyske Nationaløkonomer af 1862 og af 1877 er der en lille Forskjel. Man har opdaget, at paa den tidligere stærke Frihedsudvikling maatte der følge en Reaktion; thi — hedder det — «af disse to Faktorer er det virkelige, solide Fremskridt sammensat.» Det kan maaske være rigtigt nok; ogsaa vi kunne billige, at den tidligere saa yndede Manchestertheori undergives et Eftersyn, der dog navnlig vil gjælde Theoriens Anvendelse; thi denne har utvivlsomt været højst mangelfuld og højst inkonsekvent. Men fordi man nu erkjender, at Statens Rolle tidligere er bleven urigtigt opfattet, behøver man dog ikke at ønske «Beskyttelse» paa alle de Punkter, hvor man tidligere ønskede Frihed. Men Tyskerne ere uhyre systematiske: i deres System maatte de nødvendigvis give Patentinstitutet en Plads; ellers, mente de, vilde Systemet gaa i Stykker, og uden System kunne de ikke leve. Altsaa blev Patentinstitutet betegnet som «en Etappe paa denne Vej: Stats-Anerkjendelse af alle berettigede Enkeltstandpunkter og disses systematiske Indlemmelse i Statens Retsordning.» (Kathedersocialisten, Patentforsvareren Dr. Jul. Schulze). Hvem der ikke ubetinget vil slutte sig til denne velklingende, men ikke ganske klare Frase, har dermed betegnet sig selv som «gammeldags» eller maaske som noget endnu værre. — Som Udgangspunktet for det her berørte Omslag i den offentlige Mening med Hensyn til Patentvæsenet har man angivet Patentkongressen i Wien 1873. Ogsaa paa dette Punkt viste saaledes Kathedersocialismen snart sine Virkninger. Men

inden vi komme hertil have vi at fremdrage endnu et Par Punkter af det tyske Patentspørgsmaals tidligere Historie.

Endnu paa den Tid, da Flertallet af Handelsstanden og af Nationaløkonomerne samt en god Del af de Industri-drivende og af Teknikerne saa med Uvilje paa Patentvæsenet, kom der et Indlæg til Bedste herfor fra «det berlinske Kjøbmandskabs Ældste-Kollegium». Det Moment, der her særligt fremdroges, var dog ikke Opfinderens problematiske «Belønning», men «det Almenes Interesse.» Efter Kollegiets Opfattelse skulde en Patentlov først og fremmest se at gavne Samfundets Interesser ved at bevirke en «hurtig, tilforladelig og fuldstændig Offenliggjørelse af den patenterede Gjenstand» og, ved at «tvinge Opfinderen ved hans egen Interesse til at ofre Tid og Midler paa Uddannelsen, den praktiske Gjennemførelse og almindelig Indførelse af hans Opfindelse». Fremdeles skulde gennem Undersøgelses-Systemet og ved et progressivt Afgiftssystem Udtagelsen af altfor mange Patenter forebygges. — Ogsaa den tyske Ingeniør-Forening, der allerede tidligere havde indlagt et godt Ord for Patentvæsenet, indskærpede i 1865 Nødvendigheden af at sørge for, at Opfindelserne offentligjordes og kom til almindelig Kundskab. Og fire Aar senere lod den nævnte Forening udarbejde et «Udkast til en Patentlov for det tyske Rige» I Indledningen hertil hedder det bl. A.: «Patenters Nytte bestaar væsenligt deri, at Patentbeskyttelsen beforder Offenliggjørelsen af ny Opfindelser. . . . Loven skal bekæmpe Opfindelsernes Hemmeligholdelse ved de Forudsætninger, til hvilke Meddelelsen af Patent knyttes. . . . Naar Opfindelsens Offenliggjørelse er den Modydelse, ved hvilken Opfinderen tilkjøber sig Patentbeskyttelsen, maa denne være saa virksom, at der foreligger en tilstrækkelig

Opfordring til at søge Patent; . . . derfor maa, vel ikke Indførslen af, men Handelen med patenterede Gjenstande forbydes.» Senere har Ingeniør-Foreningen udskrevet en Konkurrence og derefter udgivet sex Prisskrifter om Patent-sagen.

Samme Aar, 1872, som dette Lovforslag fremkom, beskjæftigede den tyske Rigsdag sig med en Petition, der forlangte en almindelig Rigs-Patentlov. Regeringen udtalte sig ikke gunstigt for Patentinstitutet: det bestaaende preussiske System var uholdbart; de franske, engelske og nordamerikanske vare heller ikke tilfredsstillende; Anmeldelsessystem-Landene vare misfornøjede med Anmeldelsessystemet; Forundersøgelsessystem-Lande med Forundersøgelsessystemet; overalt Misfornøjelse med det Bestaaende: «skulde Rigsdagen af den foreliggende Petition tage Anledning til at udtale sig til Gunst for Patentbeskyttelsens Ophævelse, saa troede Rigskanslerembedets Repræsentant (Regeringsr. Jungermann), at en saadan Beslutning hverken vilde være Rigskanslerembedet eller den preussiske Regering uønsket.» Rigsdagens Forhandlinger vare heller ikke gunstige for Patentbeskyttelsen. Navnlig Prince-Smith paaviste Manglerne herved, og hvorledes «Belønningen» i saa mange Tilfælde gaar de rette Opfindere forbi og komme uberettigede Personer til Gode.

Det næste Aar var det, at den internationale Patentkongres samledes i Wien (under Verdensudstillingen). Patentbeskyttelsen havde her dygtige Modstandere i Proff. F. X. Neumann og Marchet; men dens Tilhængere vare i afgjort Majoritet, og med stort Flertal vedtoges en Udtalelse om, at alle civiliserede Nationers Lovgivning maa indrømme Patentbeskyttelse. Men man ønskede tillige en international Patentlovgivning. Og

Kongressen anbefalede, at «der træffes Lovgivningsbestemmelser, ved hvilke Patenthaveren kan foranlediges til, i saadanne Tilfælde hvor den offentlige Interesse forlanger det, mod en passende Godtgjørelse at overlade alle skikkede Ansøgere sin Opfindelse til Medbenyttelse.» Vi bede Læserne særlig mærke sig denne Tanke om en Medbenyttelsesret. Gjennemført paa en forstandig Maade, vil den væsenlig kunne bidrage til at svække Betænkeligheden ved Patentmonopolet.

Denne Kongres gav det følgende Aar, 1874, Anledning til Dannelsen af en «tysk Patentbeskyttelsesforening.» Af denne Forening nedsattes der en Patentkommission, som udarbejdede og i 1875 forelagde Forbundsraadet et Patentlovforslag, der i 1876 blev noget omarbejdet. Udkastet sluttede sig i det Væsenlige til Ingeniør-Foreningens tidligere Forslag og til det paa Patentkongressen Vedtagne.

Kort efter besluttede den preussiske Regering, der imidlertid havde forsonet sig med Tanken om Patentbeskyttelse, at foranstalte afholdt en Enquête i Patent-sagen (d. 27. April 1876). Denne Enquête førte til et for Patentbeskyttelsen gunstigt Resultat. Paa Basis heraf udarbejdede Rigskanslerembedet et Patentlovforslag, der i en omarbejdet Skikkelse forelagdes den tyske Rigsdag ved Udgangen af Februar d. A. I Motiverne hedder det, «at under den samvirkende Indflydelse af forskjellige Forhold har Patentbeskyttelsens Godkjendelse vundet ubestridt Herredømme i den offentlige Mening.» Om Industrien virkelig vil befordres saa stærkt ved Patentbeskyttelsen som Mange mene, lades uafgjort; men Tyskland kan, hedder det, i ethvert Fald ikke afskaffe Patentbeskyttelsen,

aldenstund det er sikkert, at ingen anden Industristat vil følge et saadant Skridt. Og selv Patentbeskyttelsens principielle Modstandere kunde indrømme, at dens fuldstændige Ophævelse i Øjeblikket neppe var praktisk.

I Rigsdagen fandt Regeringsforslaget en gunstig Modtagelse. Af det manchesterlige Parti talte En imod det, en Anden for det, — en faktisk Imødegaaelse af den første Talers, Ackermanns, Angreb paa det nævnte Parti. Lovforslaget sendtes i Udvalg. (Dette valgte til Sekretær Dr. Gensel, fra hvis grundige Arbejde om Patentloven nogle faktiske Oplysninger i det Foregaaende ere hentede.) I Udvalget og i Rigsdagen fremskyndedes Arbejdet med al Kraft, og kun to Maaneder efter Lovforslagets første Behandling vedtoges det ved tredje; — samme Dag (3. Maj) som Rigsdagen sluttedes. Tre Uger efter (d. 25. Maj 1877) kundgjordes den ny tyske Patentlov. (Af Udvalget var der stillet Forslag om at opfordre Rigs-kansleren til at overveje Oprettelsen af et Museum for Modeller og andre Fremstillinger af ny Opfindelser, og til at anvende Patent-Forvaltningens mulige Overskud i et saadant Museums Tjeneste eller i ethvert Fald kun til Fremme af nyttige ny Opfindelser. Men dette Forslag forkastedes, efter at der var blevet gjort opmærksom paa, at det stred mod Husets Praxis forud at bestemme fremtidige Indtægter for visse Udgifter.)

Den ny tyske Patentlov bestemmer, at «Patenter tildeles for ny Opfindelser, der tilstede en industriel «Verwerthung»». Allerede disse Lovens første Ord fremkalde Tvivl: Hvad skal forstaas ved «Opfindelse»? Man svarer, at det staar i Modsætning til «Opdagelse», men at det forøvrigt bliver Videnskabens Sag nærmere at bestemme disse to Begreber. Hvad skal forstaas ved «industriel»?

Man svarer, at den «industrielle» Verwerthung staar i Modsætning til den «videnskabelige», til den «kommercielle», til den «økonomiske», og maaske til endnu flere Arter af «Verwerthung». Og hvad skal der forstaaes ved dette Ord? Man svarer, at det med Flid er sat i Stedet for det mere omfattende «Verwendung». Opfindelser, der stride imod Naturlovene (f. Ex. et perpetuum mobile) muliggjøre ikke «eine gewerbliche Verwerthung»; altsaa kan der ikke gives Patent paa dem, og et udtrykkeligt Forbud mod Meddelelse af Patent paa dem, som man oprindeligt havde tænkt at indsætte i Loven, er saaledes overflødig. Nogen theoretisk Bestemmelse af disse tre Begreber giver Loven ikke; det overlades til Praxis at finde det Rette; men Praxis er ofte noget vilkaarlig.

Udtrykkeligt undtagne fra Patentmeddelelsen ere:
 «1. Opfindelser, hvis Verwerthung vilde stride mod Lovene eller gode Sæder. 2. Opfindelser af Nærings-, Nydelses- og Lægemedler, saa vel som af Stoffer, der fremstilles ad kemisk Vej, saavidt Opfindelserne ikke angaa en bestemt Fremgangsmaade til Frembringelsen af Gjenstandene» (§ 1). Forbudet mod Patenter paa Opfindelser, der stride mod «gode Sæder», vil vel almindeligvis blive betragtet som ganske naturligt. Men ogsaa Begrebet «gode Sæder» er noget vagt. Den tyske Rigsoverhandelsret har i indeværende Aar givet et Exempel paa, hvor strengt den fortolker dette Begreb: Et Fabrikmærke, der paa den franske Tricolore's Farver fremstillede et flammende opretstaaende Sværd med Retfærdighedens Vægtskaal ved Heftet og omgivet af Bogstaverne F. A. L. (∴ France, Alsace, Lorraine), — blev af Overhandelsretten forbudt som «Aergerniss erregend» og stridende mod «gode Sæder». — At Stoffer ikke ere patentmod-

tagelige, har ogsaa, hvad den tyske Regeringskommissær erklærede i Rigsdagen, været de preussiske Auctoriteters Praxis.

Med de anførte Undtagelser kunne altsaa alle ny industrielle Opfindelser være Gjenstand for Patent. Men hvad skal forstaaes ved «ny». § 2 har søgt at bestemme, hvad der i alt Fald ikke er nyt: «En Opfindelse betragtes ikke som ny, naar den allerede paa den Tid, da den i Følge Loven anmeldes, allerede er beskrevet saaledes i offentlige trykte Skrifter eller allerede benyttes saa aabenlyst i Indlandet, at dens Benyttelse ved andre Sagkyndige viser sig som mulig.»

Hvem er det nu, der har Krav paa Patentmeddelelsen? Efter Belønnings-Theorien er det «Opfinderen». Den tyske Lov har imidlertid været saa praktisk at opgive denne Theori, i alt Fald til en vis Grad. Den véd, at Opfindelser ofte gjøres samtidigt af mange Personer, at Den, der i Verdens Øjne tager sig ud som «Opfinder», i Virkeligheden ofte kun har stjaalet, hvad han behager at kalde sin Opfindelse, og at Opfindelsens Fremkomst ofte forudsætter saa mange forskellige Arbejders Samvirken, at det bliver umuligt at føre Opfindelsen tilbage til en enkelt bestemt Person. I Betragtning heraf har den tyske Lov opgivet de haabløse Forsøg paa at «belønne» den virkelige Opfinder; den har ikke haft ham men Almenvellet for Øje, og den tror, at dette fremmes ved at fingere, at Opfindelsens første Anmelder er Opfinderen. Trods megen Kamp har Loven opretholdt det Princip, at det Afgjørende er Opfindelsens første Anmeldelse, hvorimod det ikke kommer an paa, at den første Anmelder er den virkelige Opfinder: «Paa Meddelelse af Patent har Den Krav, der først anmelder Opfindelsen.» Til Støtte for

denne Bestemmelse anfører Motiverne: den bevirker, at Opfinderen faar Interesse i sin Opfindelses hurtigst mulige Anmeldelse, og bidrager saaledes til at indskrænke Opfindelsernes Hemmeligholdelse og til at fremme deres almindelige Benyttelse. Det er, som man ser, ikke den individuelle Opfinders, men hele Samfundets Interesse, der her haves for Øje. Paragrafen (§ 3) indeholder dog en Begrænsning af den anførte almindelige Regel, idet Patentsøgeren ikke har Krav paa at opnaa Patent, naar hans Anmeldelses væsenlige Indhold er taget af en Andens Tegninger, Beskrivelser, Indretninger o. s. v., og denne Anden gjør Indsigelse. Yderligere Forsøg paa at styrke Formodningen for, at den første Anmelder ogsaa er den virkelige Opfinder (f. Ex. ved at kræve Edsaflæggelse, hvad der bruges i Nordamerika) har den tyske Lov været praktisk nok til at opgive.

Patentet har (efter § 4) den Virkning, at Ingen uden Patenthaverens Tilladelse er beføjet til industrimæssigt (altsaa derimod nok f. Ex. i et videnskabeligt Øjemed) at fremstille, at bringe i Omsætning eller at forhandle Patentets Gjenstand. Er en Fremgangsmaade eller en Maskine eller Redskab Gjenstand for Opfindelsen, saa rammer Patent-Forbuddet desuden Fremgangsmaadens Anvendelse og Redskabets Brug.

Patentet virker (i Følge § 5) ikke ligeoverfor Den, der allerede paa Anmeldelsens Tid havde taget Opfindelsen i Benyttelse eller truffet Foranstaltninger til dens Benyttelse. Af Hensyn til Hæren og Flaaden og overhovedet det offentlige Vel kan der ogsaa gjøres Indskrænkninger i Patentrettighederne, mod passende Erstatning.

Patentets Varighed er 15 Aar. Tilsigter Opfindelsen en Forbedring af en Opfindelse, hvorpaa Patentsøgeren

allerede tidligere har faaet Patent, saa kan han søge om et Tillægspatent, der udløber med Patentet paa den ældre Opfindelse (§ 7).

For hvert Patent betales der ved Meddelelsen et Gebyr paa 30 M. For hvert Patent (med Undtagelse af Tillægspatenterne) er der desuden at betale ved Begyndelsen af det andet og hvert af de følgende Aar et Gebyr, der første Gang udgjør 50 M. og for hvert Aar stiger med 50 M. (§ 8). For et femtenaarigt Patent vil der saaledes i Alt blive at betale 5300 M. eller omtr. 4750 Kr. Der er Mange, som have fundet disse Afgifter for høje; men der er ogsaa Nogle, der have fundet dem for lave. Da de betales Aar for Aar og med en jævnt stigende Progression, ville de dog neppe føles som meget trykkende.

I England faas Patentet først paa 3 Aar og koster saa c. 450 Kr., derefter paa 4 Aar til mod et Gebyr paa 900 Kr., og endelig paa 7 Aar til mod en Betaling af 1800 Kr. I Frankrig fornyes Patentet kun hvert femte Aar. Dette er aabenbart mere trykkende end den tyske Fornyelse pr. 1 Aar. Og i nogle Lande maa Patenthaveren jo ligefrem regne Omkostningerne ved de uundgaaelige Patentprocesser med til det, Patent erhvervelsen staar ham i. — For det tyske System anfører man, at virkelige gode Opfindelser godt kunne bære gradvis stigende, om end ret betydelige, Afgifter. Og den gradvise Betaling befrier efterhaanden Industrien for den store Mængde af unyttige, og derfor skadelige, Patenter: i England bliver kun en Tredjedel af Patenterne tre Aar gamle, og knap en Tiendedel syv Aar, — alle de øvrige falde bort, fordi de ere saa værdiløse, at det ikke kan svare Regning for Patenthaveren at betale Gebyrerne.

Patentet erklæres for ugyldigt, naar det viser sig, at

Opfindelsen ikke var patentmodtagelig, eller at Anmeldelsens væsenlige Indhold er taget fra en Andens Beskrivelser, Tegninger, Modeller o. s. v. (§ 10).

Den følgende Paragraf (11), som man har betegnet som Lovens vigtigste, bestemmer: «Patentet kan efter Udløbet af tre Aar tages tilbage: 1. naar Patenthaveren undlader at bringe sin Opfindelse i tilbørligt Omfang til Udførelse i Indlandet eller dog at gjøre Alt, hvad der udfordres for at sikre denne Udførelse; 2. naar den offentlige Interesse synes at kræve, at der meddeles Andre Tilladelse til at benytte Opfindelsen, men Patenthaveren alligevel vægrer sig ved at meddele denne Tilladelse mod passende Erstatning og fyldestgjørende Sikkerhedsstillelse.» Det er atter den offentlige Interesse, den tyske Lov her har søgt at hævde; det er Monopolmisbrugene, den søger at ramme. Paragrafen tænkes vel ikke hyppigt anvendt; men den advarer Patenthaveren mod at bruge sit Monopol til Almenhedens Skade. Den tidligere tyske Lovgivning fordrede Patentets Udførelse inden Udløbet af en vis Frist; men denne Fordring blev ofte omgaaet, og var desuden i andre Retninger ufyldstgjørende. I Frankrig erklærer Loven, at den Patenthaver, der fra Udlandet indfører de for ham patenterede Gjenstande, mister sit Patent. I England og Amerika søger man ligeledes at bekæmpe de Patenthavere, der ville benytte deres Monopol paa en for Almenheden skadelig Maade. Overalt har det vist sig ønskeligt under visse Betingelser at forpligte Patenthaveren til at give Andre Lov til at medbenytte Opfindelsen («Licence»). I Nordamerika har der — uagtet Loven ikke siger noget om en Licencetvang — uddannet sig den Retspraxis, at mod en Klage over Patentkrænkelse tages den Indsigelse for gyldig, at Patenthaveren trods tilbudt

Erstatning har vægret sig ved at indrømme Medbenyttelsesret: Howe er, f. Ex., bleven forpligtet til at tillade Andre at fabrikere hans Symaskiner mod en Erstatning af 1 Doll. pr. Maskine. Under de i Paragrafen angivne Betingelser «kan» (ikke: skal) Patentet tages tilbage. Med Hensyn til dette svagere Ord fremhævede Prof. Dr. Klostermann allerede paa Patentkongressen i Wien 1873: «Bestemmelsen virker mindre ved sin Anvendelse end derved, at den eksisterer. En saadan Bestemmelse virker derved, at den gennem den truende Eventualitet tvinger Opfinderen til at imødekomme den offentlige Interesse, idet han ved egen Virksomhed eller ved Indrømmelsen af Licencer gjør sin Opfindelses Produkt almindelig tilgængeligt.» Det maa dog haabes, at Avtoriteterne ikke ville krympe sig ved at hævde Paragrafen i dens fulde Omfang, og det havde været ønskeligt, om den i og for sig sunde Tanke, der ligger bagved Bestemmelserne, havde faat et skarpere Udtryk. — Neppe nogen anden Lovgivning indeholder Bestemmelser, der ganske svare til denne Paragrafs; men i enhver ny Patentlov bør der indføres saadanne. De østrigske, belgiske, spanske, italienske og franske Love indeholde kun den utilstrækkelige Bestemmelse, at Patentet fortages, naar det ikke bringes til Udførelse inden Udløbet af en vis Frist (1 à 2 Aar).

Den næste Paragraf (12) indeholder Bestemmelser om udenlandske Patenthaveres Repræsentation. En saadan kan være nødvendig; men forøvrigt kræver Hensynet til Almenvellet, at Principet om Ind- og Udlændinges Ligestilling gennemføres saa følgestrengt som muligt.

Patenternes Meddelelse, Ugyldighedserklæring og Tilbagetagelse sker gennem et saakaldt «Patentamt» (Patent-

kommission). Herom indeholdes der Bestemmelser i §§ 13—19.

§ 13. Anmeldelse af en Opfindelse, i det Øjemed at opnaa Patent, sker skriftligt til Patentkommissionen. Anmeldelsen skal være ledsaget af Tegninger, Modeller o. s. v., Opfindelsen skal beskrives saa nøjagtigt og udførligt, at dens Benyttelse ved andre Sagkyndige viser sig som mulig. (§ 20). Betragter Patentkommissionen Anmeldelsen for fyldestgørende og Tilladelsen af et Patent for ikke udelukket, træffer den Bestemmelser om Anmeldelsens Bekjendtgjørelse. Dermed træde Patentets retlige Virkninger i Kraft midlertidig (einstweilen o: indtil den endelige Beslutning fattes). Er Kommissionen af den Mening, at der ikke foreligger en efter §§ 1 og 2 patentabel Opfindelse, tilbagevises Anmeldelsen. (§ 22). — Ved denne Paragraf er Forundersøgelsessystemet blevet anerkjendt (dog saaledes, at Forundersøgelsen ikke skal angaa Opfindelsens Nytte, men kun se, om Opfindelsen opfylder Betingelserne i §§ 1 og 2). I Motiverne hedder det ved denne Paragraf: «De Bekymringer, en Del af de industrielle Kredse knytter til Bekjendtgjørelsen, ere kun for saa vidt begrundede, som Anmeldelsens Gjenstand, naar der efter Bekjendtgjørelsen nægtes den Patentbeskyttelse, prisingives til almindelig Benyttelse, medens den i Tilfælde af Hemmeligholdelse maaske fremdeles vilde være forblevet en værdifuld Fabrikhemmelighed til Bedste for Patentsøgeren. Men denne Privatinteresse, der forøvrigt ogsaa kun har praktisk Betydning for en forholdsvis lille Kreds af Industridrivende, kan ikke opveje de Fordele, det foreslaede System yder den almene Interesse.» — Ifølge § 23 bekjendtgjøres Anmeldelsen saaledes, at Patentsøgerens Navn og det væsenlige Indhold af hans i Anmeldelsen

indeholdte Andragende offentliggøres i «Reichsanzeiger.» Samtidigt fremlægges Anmeldelsen med samtlige Bilag i Patentkommissionen til Eftersyn for Enhver. — Efter Udløbet af 8 Uger at regne fra Offentliggjørelsen har Patentkommissionen at fatte Beslutning om Patentets Meddelelse. Indtil da kan der gjøres Indsigelse herimod. Indsigelsen maa enten være støttet paa at Opfindelsen ikke er ny, eller paa at Anmeldelsens væsentlige Indhold er taget af den Protesterendes Beskrivelser, Tegninger eller Indretninger. (En Indsigelse, der blot gaar ud paa, at Anmelderen slet ikke er den virkelige Opfinder, tager Loven intet Hensyn til. Atter her har den været saa praktisk at tilsidesætte Hensynet til «Opfinderen».) Før Kommissionen fattet sin Beslutning kan den lade Patentansøgningen bedømme ved Sagkyndige (§ 24). — De følgende §§ 25—33 indeholde Bestemmelser om Klager over Patentkommissionens Beslutninger, om Bekjendtgjørelsen af Kommissionens Beslutninger, om Patentets Ugyldighedserklæring og Tilbagetagelse, om Appel af Kommissionens Dekreter m. m. — §§ 34—44 indeholde Bestemmelser om Straf og Skadeserstatning saavel som Overgangsbestemmelser. — Endelig er ifølge § 45 den tyske Patentlov traadt i Kraft d. 1. Juli d. A.

En udførligere Redegjørelse for de enkelte Paragrafers Indhold vilde neppe være af tilstrækkelig Interesse og vilde maaske borttage Opmærksomheden fra det, der er Hovedsagen. Hovedsagen er den Stilling, Loven indtager ligeoverfor Spørgsmaalet om «Opfinders Ret» og Samfundets Vel.

Tidligere var der med Hensyn til dette Punkt megen Meningsforskjel; — Forhandlingerne i Tyskland om Patent-

spørgsmaalet have nu i alt Fald haft det Udbytte, at der her er tilvejebragt en temmelig fuldstændig Enighed, — og allerede dette Resultat har sin Betydning! Tidligere søgte Patenternes Forsvarere et Argument i Sætningen: «en Arbejder er sin Løn værd», medens Modstanderne gjorde gjældende, at Patentmeddelelsen i og for sig var en «Løn» af en højst tvivlsom Beskaffenhed, og at den i mange, maaske de fleste Tilfælde ikke vilde tilfalde den Arbejder, der virkelig havde præsteret det «belønnede» Arbejde. Nu have Patentforhandlingerne ført til det Resultat, at Belønningstheorien er bleven forladt ogsaa af sine tidligere Tilhængere. Ogsaa de Industridrivende, ogsaa den tyske Patentbeskyttelsesforening have udtrykkeligt indrømmet, at Belønningstheorien, saaledes som den hidtil søgtes realiseret, førte til, at Patentet blev «et med Opfindelsens Hemmeligholdelse forbundet Monopol», og disse Patentvæsenets stærkeste Forsvarere tilføje, at et saadant Monopol ikke blot «indskrænker den industrielle Frihed», men tillige «hemmer Industriens Fremskridt», og det «uden at skaffe Opfinderens tilsvarende Fordele.» Med andre Ord: det er nu blevet indrømmet ogsaa af de Industridrivende, hvad Nationaløkonomerne allerede tidligere havde paapeget, at Forsøget paa gennem en Patentmeddelelse at belønne Opfinderens faktisk fører til et Resultat, hvorefter Opfinderens Belønning stiller sig som mere tvivlsom end Samfundets Tab.

Altsaa: «Opfinderens Ret» er forladt, Almenhedens Vel fastholdes. Hvorvidt dette vil fremmes ved den tyske Lov, staar til Erfaringen at vise. Det engelske, franske og nordamerikanske Patentsystem har ikke virket til almindelig Tilfredshed; om det tyske System vil have

bedre Held med sig, kan endnu ikke afgjøres. Det er tvivlsomt, om den tyske Lov har været heldig i sin Bestemmelse, af hvad der kan være Gjenstand for Patent; det er muligt, at den her ikke har draget tilstrækkeligt snævre Grænser; dog har den sikkert ogsaa paa dette Punkt været heldigere end det danske Regeringsforslag. Men Ret har den tyske Lov i, at skal Almenvellet fremmes, saa er den hurtigst mulige Anmeldelse af Opfindelserne ønskelig, og denne vil ogsaa kunne opnaas med et moderat Forundersøgelsessystem. Den har fremdeles Ret i, at tilsigte Opfindelsernes hurtige og fuldstændige Offenliggjørelse, hvorimod det danske Regeringsforslags Bestemmelse om Opfindelsens Hemmeligholdelse i sex Maaneder var ganske forkastelig og stod i aabenbar Strid med Patentinstitutets Formaal, saaledes som det nu forstaas. Den har endvidere Ret i de Bestemmelser, hvorefter Patenthaveren kan tvinges til at afstaa sit Patent. Den fortjener endelig Anerkjendelse for sin Hævdelse af Principet om en Medbenyttelsesret til de patenterede Opfindelser. Ogsaa i sin Ordning af Patentafgifterne og paa flere mere underordnede Punkter har den vist været ret heldig. Den staar i det Hele langt over det danske Regeringsforslag, og Danmark vil, næste Gang det tager denne Sag frem, gjøre vel i at skænke flere af den ny tyske Lovs Bestemmelser nogen Overvejelse.
